

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра документознавства та української мови (№ 801)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

О. О. Карпенко
(підпис) (ініціали та прізвище)

«30» серпня 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА *ВИБІРКОВОЇ*
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Інформаційні ресурси
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
(найменування спеціалізації)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2021 рік

Розробник: Кучер О. М., ст. викл. каф. 801

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри документознавства та української мови (№ 801)

(назва кафедри)

Протокол № 14 від «24» 06 2021 р.

Завідувач кафедри

к. філос. н., доцент

(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

А. Є. Прилуцька

(ініціали та прізвище)

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 5,5	Галузь знань 02 Культура і мистецтво (шифр та найменування)	<i>Вибіркова</i>
Кількість модулів – 1		Навчальний рік: 2021/2022
Змістових модулів – 3	Спеціальність <u>029 Інформаційна, бібліотечна</u> <u>на</u> <u>та архівна справа</u> (код та найменування)	Семестр 8-й
Загальна кількість годин <i>60 годин аудиторних занять/165 годин</i>		Лекції 24 години
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – <i>5 годин</i> самостійної роботи студента – <i>9 годин</i>	Освітня програма <u>Інформаційна, бібліотечна</u> <u>та архівна справа</u> (код та найменування)	Практичні, семінарські 36 годин
		Лабораторні —
		Самостійна робота 105 годин
		Вид контролю: Іспит

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійних становить:
денна форма навчання – 60/105.

* Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – надання знань про склад, властивості, види, структуру інформаційних ресурсів, принципи побудови інформаційно-пошукових систем (ІПС); довідково-правові системи.

Завдання: набуття навичок щодо використання різних видів і типів інформаційних ресурсів з метою створення інформаційної бази в інформаційно-аналітичній та документних службах.

Згідно з вимогами освітньо-професійних програм студенти повинні досягти таких **компетентностей:**

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності;

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікативних технологій;

ЗК7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

ФК1. Здатність здійснювати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження та надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах;

ФК2. Здатність використовувати методи систематизації, пошуку, збереження, класифікації інформації для різних типів контенту та носіїв;

ФК4. Здатність аналізувати закономірності розвитку, документно-інформаційних потоків та масивів, як штучно створеної підсистеми соціальних комунікацій;

ФК10. Здатність адмініструвати соціальні мережі, електронні бібліотеки та архіви;

ФК11. Здатність використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, організувати електронні бібліотеки та архіви;

ФК15. Здатність опановувати та застосовувати технології системного аналізу інформаційної діяльності.

Програмні результати навчання:

РН4. Застосовувати у професійній діяльності технології інформаційного менеджменту, створення і підтримки функціонування електронних бібліотек та архівів, методологію вивчення та задоволення культурних та інформаційних потреб користувачів у сучасному соціокультурному середовищі;

РН5. Узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням;

РН11. Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання професійних завдань;

РН12. Застосовувати сучасні методики і технології автоматизованого опрацювання інформації, формування та використання електронних інформаційних ресурсів та сервісів.

Міждисциплінарні зв'язки: інформаційно-аналітична діяльність, аналітико-синтетична переробка документної інформації, електронний документообіг та ін.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. *Інформатизація та система національних інформаційних ресурсів.*

Тема 1. *Еволюція ролі інформації та знань у системі економічних та суспільно-політичних відносин. Концептуальні засади інформаційного суспільства. Історія появи і застосування терміна «інформаційне суспільство». Концепція постіндустріалізму, «інформаційне суспільство» та «суспільство знань». Критика інформаційного суспільства.*

Тема 2. *Нормативно-методологічна база інформаційного суспільства. Національні інформаційні ресурси. Концептуальні міжнародні документи з побудови інформаційного суспільства. Складові процесу інформатизації суспільства (Національна програма інформатизації, національна інформаційно-комунікаційна інфраструктура, система національних інформаційних ресурсів). Стан інформатизації суспільства в Україні. Оцінка електронної готовності України.*

Змістовий модуль 2. *Світовий ринок інформаційних ресурсів та послуг.*

Тема 3. *Економічна сутність інформаційних ресурсів. Поняття виробничих ресурсів. Інформація як виробничий ресурс. Вартість інформаційних ресурсів. Ринок інформаційних ресурсів.*

Тема 4. *Класифікація інформаційних ресурсів, продуктів та послуг. Параметри класифікації інформаційних ресурсів. Інформаційні масиви та фонди. Банки даних, бази даних, бази знань. Інформаційні системи.*

Тема 5. *Світовий ринок інформаційних ресурсів та послуг. Види світових інформаційних ресурсів. Основні етапи формування та розвитку світового ринку інформаційних послуг. Основні агенти ринку. Професійні бази даних, що функціонують у сучасному інформаційному просторі.*

Тема 6. *Інформаційні ресурси підприємства. Інформаційні потреби підприємства. Структура інформаційних ресурсів підприємства. Інформаційні служби підприємства. Інформаційний консалтинг.*

Тема 7. *Моніторинг інформаційних ресурсів*

Мета форми моніторингу, що можуть бути використані на рівні сучасних інформаційних ресурсів. Проблеми обліку та реєстрації інформаційних ресурсів в Україні. Організація системи статистичної інформації на державному рівні та специфіка її подальшого функціонування.

Модульний контроль Модульна робота 1

Змістовий модуль 3. *Інформаційні документні системи та документні ресурси*

Тема 8. *Документні інформаційні ресурси*

Сутність та властивості документних ресурсів, що дозволяють виокремити їх з ряду інших інформаційних ресурсів. Основні засади функціонування інформаційних ресурсів. Основні види спеціальних документних ресурсів, що функціонують у сучасному інформаційному просторі.

Тема 9. *Система документно-інформаційних ресурсів в документознавстві. Інформаційні потреби фахівців з документознавства та інформаційної діяльності. Джерела задоволення інформаційних потреб у зовнішньому та внутрішньому оточенні підприємства / організації. Професійні ресурси для фахівців з документознавства та інформаційної діяльності в мережі Internet.*

Тема 10. *Інформаційні документні системи*

Спеціалізовані та неспеціалізовані документні системи. Генеративні документні системи, їх види, технічні засоби генерування документних інформаційних ресурсів. Транзитні документні системи та специфіка їх функціонування. Спеціалізовані термінальні документи системи.

Модульний контроль Модульна робота 2

Контрольний захід: іспит.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістового модуля і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Інформатизація та система національних інформаційних ресурсів.						
Тема 1. Еволюція ролі інформації та знань у системі економічних та суспільно-політичних відносин. Концептуальні засади інформаційного суспільства.	20	4	4			12
Тема 2. Нормативно-методологічна база інформаційного суспільства. Національні інформаційні ресурси	20	4	4			12
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8			24
Змістовий модуль 2. Світовий ринок інформаційних ресурсів та послуг						
Тема 3. Економічна сутність інформаційних ресурсів	18	2	4			12
Тема 4. Класифікація інформаційних ресурсів, продуктів та послуг	18	2	4			12
Тема 5. Світовий ринок інформаційних ресурсів та послуг	12	2	2			8
Тема 6. Інформаційні ресурси підприємства	12	2	2			8
Тема 7. Моніторинг інформаційних ресурсів	12	2	2			8
Модульний контроль	2		2			
Разом за змістовим модулем 2	74	10	16			48
Змістовий модуль 3. Інформаційні документні системи та документні ресурси						
Тема 8. Документні та недокументні	18	2	4			12

інформаційні ре- сурси						
Тема 9. Система документно-інформаційних ресурсів в документознавстві.	13	2	2			9
Тема 10. Інформаційні документні системи	18	2	4			12
Модульний контроль	2		2			
Разом за змістовим модулем 3	51	6	12			33
Усього годин	165	24	36			105
Контрольний захід: іспит.						
Усього годин	165	24	36			105

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інформаційна складова сучасного суспільства	4
2	Національна система інформування	4
3	Інформація як виробничий ресурс	4
4	Документні ресурси: особливості створення та функціонування	4
5	Світові інформаційні ресурси у мережі Internet	2
6	Структура інформаційних потреб підприємства та джерела їх задоволення	2
7	Моніторинг інформаційних ресурсів	2
8	Модульний контроль 1	2
9	Недокументні інформаційні ресурси	4
10	Професійні інформаційні ресурси мережі Інтернет для фахівців з документознавства та інформаційної діяльності	2
11	Неспеціалізовані та спеціалізовані документні системи	4
12	Модульний контроль 2	2
	Разом	36

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інформація як ресурс економічного та суспільно-політичного розвитку	12
2	Концептуальні нормативно-методологічні документи інформаційного суспільства (Окінавська хартія, документи ВСІС). Національна програма інформатизації.	12
3	Комерційне та некомерційне використання інформаційних ресурсів	12
4	Бази даних та бази знань	12
5	Етапи розвитку світового ринку інформаційних послуг	8
6	Інтернет-ресурси, що найчастіше використовуються на сучасних підприємствах та в організаціях.	8
7	Системи моніторингу ресурсів мережі Internet	8

8	Отримання доступу до інформації, специфіка та умови її використання	12
9	Засоби обробки інформації	9
10	Довідкові системи, специфіка їх створення та функціонування	12
	Разом	105

7. Методи навчання

У навчальному використовуються пояснювально-ілюстративний, проблемно-пошуковий, евристичний методи та практичні методи навчання.

8. Методи контролю

Модульні контрольні роботи, опитування (поточний контроль), письмові експрес-опитування, контрольна робота, що виконується під час самостійної роботи студента, іспит (підсумковий контроль).

9. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

9.1. Розподіл балів, які отримують студенти

Складові навчальної роботи	Бали за одне завдання (завдання)	Кількість завдань (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...4	3	0...12
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...4	7	0...28
Модульний контроль 1	0...20	1	0...20
Змістовний модуль 3			
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...4	5	0...20
Модульний контроль 2	0...20	1	0...20
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з 2 запитань (1 - зі змістовного модуля №1, 2 - зі змістовного модуля №2). Максимальна кількість балів за кожне питання – 50 балів (сума – 100 балів).

9.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- **знати** :базові поняття курсу;

- основні тенденції формування системи сучасних інформаційних ресурсів (ІР) на національному та міжнародному рівнях;
- специфіку управління сучасними ІР;
- роль інформаційних служб в опрацюванні ІР;
- сутність ІР, продуктів та послуг;
- нормативно-правову базу процесу інформатизації суспільства на національному рівні.

уміти:

- визначати та характеризувати основні етапи становлення інформаційного суспільства;
- класифікувати та аналізувати основні види ІР;
- працювати з електронними ІР;
- використовувати сучасні інформаційні технології для роботи з різними видами ІР.

9.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати в цілому знання теми, відповіді на основні питання в обсязі програми, здатність застосовувати свої теоретичні знання в рішенні задач, але існують суттєві недоліки при відповіді на окремі питання. Знати сутність основних понять і термінів ІР, механізми організації, планування й сучасної реалізації системи ІР, зміст основних елементів ІР.

Добре (75-89). Твердо знати мінімум, виконати самостійну роботу, написати модульні роботи. Знати мету ІР, їхнє місце в структурі суспільства. Показати тверді знання теми, повно відповідати на питання в обсязі програми, показати здатність застосовувати свої теоретичні знання у вирішуванні задач, мають місце деякі помилки не принципового характеру.

Відмінно (90-100). Повно знати основний та додатковий матеріал. Написати модульні роботи. Орієнтуватися в підручниках та посібниках. Теоретично правильні та вичерпні відповіді на поставлені питання. Усебічне, системне знання програмного матеріалу, засвоєння основної і додаткової літератури, уміння використовувати теорію і методологію в на практиці, під час аналізу систем ІР.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

10. Методичне забезпечення

1. Гавриш І. П. Інформаційні ресурси: навчально-методичний посібник / І. П. Гавриш. – Харків : Національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «ХАІ», 2012. – 52 с.
2. Навчально-методичне забезпечення дисципліни "Інформаційні ресурси" для бакалаврів / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. С. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; / розроб. О. М. Кучер. – Харків, 2019. – 123 с. - http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/Informacij_Resursi.pdf

11. Рекомендована література

Базова

1. Горовий В. М. Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс: Монографія / В. Горовий. – Київ : НБУВ, 2010. – 365 с.
2. Документні ресурси бібліотек : навч. посіб. / Т. О. Долбенко, Ю. І. Горбань. - Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. – 340 с.
3. Ліпінська А. В. Інформаційні ресурси в документознавстві : Навч. посіб. для дистанційного навчання / А. В. Ліпінська. – Київ : Університет «Україна», 2007. – 330 с.
4. Лісіна С. О. Документні ресурси: навч. посібник / С.О. Лісіна. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 240 с.

Допоміжна

1. Кислюк К.В. Спеціальне документознавство. Модульний курс. -К., 2011. –192 с.
2. Палеха, Юрій Іванович. Інформаційний бізнес [Текст] : підручник / Ю. І. Палеха, Ю. І. Горбань ; Київ. нац. ун-т культури та мистецтв. - Київ : Ліра-К, 2015. - 490 с.
3. Рубан А. Формування та використання інформаційних ресурсів у бібліотеках України: огляд видань 2010–2014 років / А. Рубан // Вісник Книжкової палати. – 2016. – №1. – С. 26–33.

12. Інформаційні ресурси

1. <https://dir.gov.ua/> – Державний центр інформаційних ресурсів України
2. <http://e-resurs.gov.ua> – Національний реєстр інформаційних ресурсів
3. <http://www.archives.gov.ua> Офіційний веб-портал Державної архівної служби України.